

* סוד הגלות

והנה גלות ישראל מארצם היא סוד המיתה, כמבואר בחזון עצמות היבשות שהגלות היא בית קברות, וכן אומרים חכמים - "נמשלה ציון למתה, שנאמר 'במחשקים הושיבני קמתי עולם'" (מדרש זוטא איכה א טז). המיתה היא פירוד הגוף השלם לרסיסים, ובמשמעות של כלל ישראל היא מצב בו נותרנו רק בסוד החיצוניות, שהיא החיים של כל אדם לבדו, כי שוב לא היינו גוף אחד אלא אברים מרוסקים, תאים נפרדים זה מזה בארבע רוחות השמים. וכדברי הגר"א בליקוטים שבסוף ביאורו לספרא דצניעותא וזו לשונו (סוף ד"ה 'עניין לאה ורחלי'):

"ואין איתנו יודע עד מה, עד יערה עלינו רוח ממרום. כי מעת שחרב הבית יצאה רוחנו עטרת ראשנו ונשארנו רק אנחנו הוא גוף שלה בלא נפש. ויצאה לחוץ לארץ הוא הקבר, והי"ם מסוכבת עלינו ואין בידינו להציל הן העובדי כוכבים האוכלים בשרנו. ומכל מקום היו חבורות וישיבות גדולות, עד שנקב הבשר והעצמות נסזרו פיזוג אחר פיזור. ומכל מקום היו עדיין העצמות קיימות, שהן התלמידים חכמים שבישראל, מעמיד הגוף, עד שנקבו העצמות ולא נשאר אלא תרווד רקב מאיתנו ונעשה עפר, שחה לעפר נפשינו, ואנחנו מקווים עתה לתחיית המתים התנערי מעפר קומי וכו' ויערה רוח ממרום עלינו".

וזהי ההתפוררות שבגלות. והנה על כן נותרה בגלות עבודת ה' רק בסוד החיצוניות, סוד תיקון עצמו בלבד. כי בזמן הגלות לא היה יכול האדם לתפוס עצמו בבחינת הפנימיות, מפני ריסקו האומה, וכל תפיסת החיים התבססה על בחינת החיצוניות, לחוש עצמו כישות לעצמו הצועדת אל גורלה האישי. בעולם הזה ובעולם הבא. לסיכך, עבודת ה' התמקדה בתיקון של כל ניצוץ לעצמו בלבד, כי זה מה שהיה בהשגת הדורות בגלות.

לב | 'הקיצו ורננו שוכני עפר'

והוא חלק ממארת הגלות³, באיבוד מדרגת החיים הפנימית של
ישראל, שאינה שייכת אלא בזמן הגאולה ובהיות ישראל
בארצם, כמאמר הזוהר על הפסוק "וּמִי כְעַמֶּךָ כִּי־שָׂרָאֵל גוי אחד
בְּאָרֶץ" (שמואל ב ז כג) - "לא אקרון אחד אלא בארץ"⁴ (חלק ג צג ב).

2
"בגין דכנסת ישראל השתא בגלותא, כביכול לא אקרי אחד, ואימתי אקרי אחד.
בשעתא דיפקון ישראל מן גלותא, וכנסת ישראל אהדרת לאתרהא לאזדחגא ביה
בקודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב (זכריה יד ט) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו
אחד', ודא בלא דא לא אקרי אחד... תינח קודשא בריך הוא בכנסת ישראל
דאקרי אחד, ישראל לתתא דאינון זמלין כגוונא דלעילא, במה יקרין אחד? -
אלא בירושלם דלתתא יקרין ישראל אחד, מנא לן, דכתיב (שמואל ב' ז כג) 'ע
אחד בארץ', ודאי בארץ הם גוי אחד, עימה אקרין אחד, ולא אינון בלחודייהו.
דהא 'ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ' סגי ליה, אבל לא אקרין 'אחד' אלא
בארץ, בזווגא דהאי ארץ, כגוונא דלעילא, ובגין כך כלא קשיד דא בדא בזווגא
חדא, זכאה חולקהון דישראל".